

Trio258

Lestari Scholtes, piano

Eduardo Paredes Crespo, viool

Leonard Besseling, cello

Het pianotrio dat vandaag bij ons optreedt, bestaat uit drie bevlogen musici met elk een rijke historie in de kamermuziek. Hun repetities in de sfeervolle ruimte van een pand op Keizersgracht 258 in Amsterdam leidden in 2015 tot de oprichting van Trio 258. Op datzelfde adres, een paar verdiepingen lager, is ook Leonards cello gebouwd door diens vader, vioolbouwer Matthieu Besseling. Het trio trad op in onder meer het Concertgebouw Amsterdam, het Muziekgebouw Eindhoven, Tivoli Vredenburg Utrecht, Opéra National de Bordeaux en op festivals als het Storioni Festival, het Delftse Kamermuziekfestival en het Grachtenfestival. Ze traden diverse keren op voor televisie en radio (Podium Witteman, Podium Klassiek, NPO Radio Klassiek, ...). Trio 258 volgt nog regelmatig lessen van docenten als Joan Berkhemer, Dmitri Ferschtman en Slava Poprugin.

Geïnspireerd door hun gedeelde passie voor kamermuziek, zijn de leden van Trio 258 voortdurend samen op zoek naar een zo krachtig mogelijke verbinding met de muziek en met hun publiek. In dit onderzoek schuwen zij het persoonlijke niet, verkennen zij vanuit grenzen van intimiteit en kwetsbaarheid hun liefde voor het repertoire. Het trio gaat op zoek naar zijn eigen unieke geluid, geïnspireerd op een meer romantisch klankideaal van weleer, een klank die altijd het product is van waar de muziek zelf ook om vraagt.

Het repertoire van het trio omvat het spectrum van Haydn tot Fazil Say, met een speciale liefde voor de romantische periode. In januari 2023 werd hun debuut-cd, 'The Return', met werken van Sergei Rachmaninov, uitgebracht bij Challenge Classics, met geweldige recensies van pers en publiek. (<https://trio258.com>)

Leonard en Lestari waren eerder te horen op ons podium in spraakmakende programma's, Lestari recent nog met haar pianoduo-partner Gwylim Janssen.

Programma

Bedřich Smetana (1824-1884): Pianotrio in g, op. 15

- *Moderato assai*
- *Allegro, ma non agitato*
- *Finale: Presto*

Fazil Say (1970-): Space Jump

----- pauze -----

Franz Schubert (1797-1828): Pianotrio nr. 1 in Bes, D898

- *Allegro moderato*
- *Andante, un poco mosso*
- *Scherzo (Allegro)*
- *Rondo (Allegro vivace - Presto)*

De recensie**** in NRC, waarin Joost Galema het spel van het trio karakteriseert, willen we u niet onthouden:

“Trio258 speelt met ‘gut’, letterlijk en figuurlijk:

[Bij het beluisteren] bekruipt je dat warme maar tegelijkertijd verscheurde gevoel dat ook jazzzangeres Ella Fitzgerald kan oproepen in een standard als Cole Porters ‘Every Time We Say Goodbye’. De musici nemen de luisteraar mee op een reis door een landschap van verwondering en verdriet in het monumentale tweede Trio élégiaque, het eerbetoon van de toen 20-jarige Sergej Rachmaninov aan Pjotr Iljitsj Tsjajkovski. Het drietal doet dat in de stijl van de meestermusicici uit het begin van de 19de eeuw: zingend op hun instrumenten, persoonlijk en met meeslepende overgave, maar zonder te zwelgen in vals romantisch sentiment. Beide strijkers bespanden hun instrument met darm-snaren of ‘gut strings’, zoals de Engelsen zeggen. En ‘gut’ heeft het spel – in de betekenis van moed en essentie.”

Programmanotities

Bedřich Smetana wordt gezien als dé nationale Tsjechische componist. We kennen hem van zijn symfonisch gedicht *De Moldau*, uit de grote cyclus *Mijn Vaderland*. Met deze en andere composities, waaronder verschillende opera's (*De verkochte bruid* is de bekendste), droeg hij in het midden van de 19e eeuw bij aan de vorming van de Tsjechische identiteit binnen het Habsburgse rijk. Hij gebruikte als een van de eersten in zijn kunstliederen en opera's de taal van Tsjechië en liet zich inspireren door Tsjechische volksmuziek en tradities. Het pianotrio in g, uit 1855, is hierop bepaald geen uitzondering: het loopt over van Boheemse volksmelodieën en -ritmes. Dit trio schreef hij ter nagedachtenis aan zijn oudste dochter. Het verdriet hoort u onmiddellijk in de dalende openingslijn van het trio, die door de viool solo op de G-snaar gespeeld wordt, waarbij cello en piano even later aansluiten. Het neventhema, dat door de cello ingeleid wordt, heeft een lichtere toets. Na een uitgebreid spel met deze thema's eindigt het openingsdeel in de sfeer van het begin. In het tweede deel keert het openingsthema deels terug, afgewisseld met delicate intermezzi. In het snel beginnende slotdeel speelt Smetana leentjebuurt bij zijn pianosonate uit 1846, maar ook hier keert het tragische openingsthema, teder, terug in de cello. Dit mondt uit in een begrafenis mars, waarna het openingsthema het laatste woord heeft – maar dan in majeure. Heeft de componist het verdriet verwerkt?

Het meest opzienbarende stuk dat het trio speelt is *Space Jump* van de Turkse componist **Fazil Say**. Het is gebaseerd op de 39 kilometer lange parachutesprong van de Oostenrijkse skydiver Felix Baumgartner op 14 oktober 2012, die daarbij door de geluidsbarrière ging. “Fazil Say was diep onder de indruk van de prestatie van Baumgartner”, aldus Lestari: “In een vrije val van meer dan vier minuten bereikte de Oostenrijker snelheden van boven de 1300 kilometer per uur. In de muziek hoor je op beeldende wijze alle fases langskomen: de

reis omhoog met een heliumballon, de angst vlak voor het springen, het betoverende uitzicht op de aarde, de sprong, het bewustzijnsverlies door de snelheid, het uitklappen van de parachute, de landing en de opluchting.”

Franz Schubert componeerde zijn twee pianotrio's in 1828. Dat was zijn laatste levensjaar, een onvoorstelbaar creatieve periode waarin hij, wetend dat zijn dagen geteld waren (hij leed aan syfilis), ook zijn drie grootse late pianosonates, de Fantasie voor viool en piano en het aangrijpende strijkkwintet in C schreef. Daarnaast liet hij de liedcyclus Schwanengesang het licht zien ... en nog veel meer.

Een overdonderde Schumann vergeleek beide pianotrio's en schreef over het vandaag te spelen eerste trio: *“Één blik op dit trio en alle zorgen van ons menselijk bestaan verdwijnen en de hele wereld is weer fris en helder... Het eerste deel is pure gratie, intiem en maagdelijk; het Andante een zalige droomtoestand, een pulseerende stroom van menselijke emotie... Dit trio is passiever, lyrischer en vrouwelijker (?!, JCdeL) dan het tweede trio... een kostbare erfenis die Schubert ons naliet.”*

Het aanstekelijke energieke openingsthema wordt gevolgd door een lyrisch neventhema, ingeleid door de cello. In de doorwerking dartelt Schubert op voor hem kenmerkende manier door de meest uiteenlopende toonsoorten, waarna openingsthema terugkeert in de cello, in de 'verkeerde' toonsoort g-mineur, om vervolgens in de hoofdtoonsoort Bes-majeur thuis te komen. Het lyrische Andante heeft Schumann hierboven voldoende aanbevolen! Het Scherzo is een vrolijke dans, waarin de musici elkaar het puntige thema voortdurend toespelen in een 'wedstrijd' van imitatie en van vraag en antwoord. Een lyrische wals vormt halverwege een rustpunt in dit spel. Het thema van het afsluitende Rondo deed Einstein denken aan Schuberts lied Skolie: *“Laten we in de heldere mei-morgen genieten van het korte leven van de bloem, voordat haar geur verdwijnt”*. Een gevoel dat bij dit gehele, heerlijke trio past! (met, voor Schubert, dank aan B.Leish) [JCdeL]

→ Volgend concert, zondag 6 oktober, **15.00 uur**:

Millennium Jazz Orchestra
Izaline Calister, zang – Sanne Bakker, harp
'Poëtisch water'

Meeslepend muziekspektakel met poëzie, zwoele ballads, opzweepende jazz, de zilte Caraïben, ...

→ *Met een hapje en drankje na afloop!*

Onze concerten worden mede mogelijk gemaakt door:

Gemeente Assen
Provincie Drenthe
FPK, Fond Podiumkunsten
OFA, Ondernemersfonds Assen
Ploegmakers Beheer, B.V.
Tijdhof, Daverschot & De Jong Posthumus notarissen
Sennzi, maatschappelijke psychiatrie
Muziekpraktijk van der Mark
Oosterbaan Coaching
Fysiotherapie-Otterspoor
Webmasterdienst
Alex Aalders bloemisten
Van der Velde Boeken Assen
AlbertsKleve, bureau voor grafisch ontwerp BNO

*alsmede enkele begunstigers
die niet met naam genoemd willen worden*

zondag 15 september 2024

Trio258

Lestari Scholtes, piano
Eduardo Paredes Crespo, viool
Leonard Besseling, cello